

pustila zbornico in razpisala nove volitve na 15. dan junija. Pri volitvah skušala si bo vlada pridobiti večino, kar pa brž ko ne bo šlo.

Francija. — Ministerstvo baje nima preveč zaupanja v sedanjo zbornico in namerava isto razpustiti. Posebno ima sedanja vlada malo veselja razpravljati državni proračun za leto 1894 s sedanjo zbornico. Nove volitve bi se vršile junija meseca in nova zbornica bi se sešla potem julija meseca. Sicer zbornici itak preteče doba že v jeseni, toda vlada ima več upanja sedaj prodreti s svojimi somišljeniki, kakor pa v jeseni.

Rusija. — Slovansko blagotvorniteljno društvo praznuje te dni 25letnico svojega obstanka. To društvo steklo si je posebno velikanskih zaslug za balkanske Slované, ker je podpiralo njih časnike in dijake in sploh veliko žrtvovalo za njihov napredek.

Anglija. — Te dni pričela se je v dolnji zbornici podrobna razprava homerule. Razprava trpela bo več tednov, Unijonisti hočejo pri razpravi v razgovor spraviti tudi vnanjo politiko in hočejo dokazati, da bo homerula škodila ugledu Anglije v tem oziru. Kratko, nasprotniki poslužili se bodo vseh sredstev, le da bi homerulo pokopali.

Obrtnija.

Otvorjenje Kolumbijeve razstave.

Dne 1. maja se je izvršil točno opoludne jako pomenljiv dogodek v Čikagi, otvorila se je največja svetovna razstava, kolikor jih je bilo dosedaj. Velika je bila razstava na Dunaji, mnogo lepša je bila razstava v Parizu, ali vse presega velikanska razstava v Čikagi v Severni Ameriki. Tukaj so razstavljena prirodna bogastva vse Amerike, da, vsega sveta, kaže se kulturni napredek poslednjih štiristo let, zlasti pa poslednjih sto let, od kar so svobodne Zjedinjene države. Tacega napredka poprej nikjer nam ne kaže zgodovina. Ta razstava je vsekako vredna proslave znamenitega zgodovinskega dogodka, odkritja Amerike. Odkritje novega sveta pred štiri sto leti je bil začetek nove kulturne dobe, in razstava v Čikagi bode tudi začetek nove dobe v Ameriki. Sedaj, ko bodo Američani videli vspehe svojega dosedanjega truda, bodo se še s podvojeno odločnostjo poprijeli kulturnega dela v vseh ozirih.

Otvorjenje razstave se je vršilo pod milim nebom pri hladnem vremenu pred razstavinem poslopjem. Število gledalcev se ceni na 300.000. Gotovo se še nobena razstava ni na tako impozanten način otvorila, kakor se je ta. Program otvorjenju je bil priprost. Slep pastor je opravil molitev, proseč blagoslova z nebes na razstavo. Predsednik republike je potem imel kratek govor, v katerem je naglašal važnost razstave. Ko je dovršil, stopil je k brzojavnemu tipalcu in pritisnil. To je bilo znamenje, da so vsi stroji v razstavi se začeli gibati. Vsa razstava se je na mah oživila. Povsod so ropotala kolesa, križale se transmisije. Ko je občinstvo drlo v razstavo, je generalni ravnatelj razstave predstavil predsedniku načelnike vseh oddelkov. Dve godbi ste neprenehoma igrali, moško pevsko društvo pa je pelo. Če tudi razstava še ni dovršena, vendar je na vse napravila silen vtis.

Pogled na razstavo popolno opravičuje naziv „belo mesto“, kakor jo imenuje narod. Razstava je v resnici celo mesto, in to lepo in velikansko. Nikakor ni mogoče z besedami opisati vse krasote, ki je tukaj zbrana. Najlepši sta palači za rudarstvo in elektriko. Poslednja ima deset stolpov in štiri kupole. Po lepoti se odlikuje tudi paviljon za umetnost in obrt.

V godbeni dvorani je prostora za 2000 umetnikov. Kmetijski paviljon je jako primerno olepšan. Strašno velika je dvorana za stroje, potem je pa nebrojno manjših poslopij. V vsem je na tej razstavi zastopanih 55 narodov in 37 tujih kolonij. Vsa ta poslopja in druge naprave, nasadi, jezera so stali nad 25 milijonov dolarjev. Poleg Zjedinjenih držav so na tej razstavi najbolje zastopane Francija, Nemčija, Brazilija in Japan. Vseh razstavljalcev je nad 35.000. Avstrijski oddelek je vzbujal že prvi dan občno pozornost, posebno ker je že bil skoro popolnoma dovršen, dočim so v drugih oddelkih še pridno delali in še nekaj časa poteče, da bodo dodelani.

Tukaj na razstavi je postavljena cela avstrijska vas, potem opazuješ japonski trg, panoramo švicarskih planin, prekrasno mavriško palačo, pompejsko hišo, kajirsko ulico, ki pa ni tako slikovita, kakor je bila na razstavi v Parizu. Preskrbljeno je seveda sa vsakovrstno zabavo. Da moreš hitro prehoditi ves razstavni prostor, je preskrbljeno za vsakeršno vožnjo. Lahko se sprehajaš po umetno napravljenih jezerih v lahkih beneških čolnicah, gondolah; po teh jezerih, ki obsegajo vkupe 37 hektarov, pa vozijo tudi parniki na njih lepe, mične otoke. V kratkem spregovorimo kaj več o tej razstavi, danes le rečemo, da je pravo svetovno čudo.

Obrtnijske raznoterosti.

Tirolska razstava. Od 15. junija do 4. dne oktobra bode deželna razstava v Inomostu. Ta razstava bode imela štiri glavne oddelke. V prvem oddelku bodo zastopane vse panoge kmetijstva in gozdarstva, v drugem pa rudarstvo in obrtnija. Ta oddelek se bode oziral posebno na narodno specijalno tirolske obrti. V tretjem oddelku razstavijo svoja dela doma in v tujini živeči tirolski slikarji, kiparji in arhitekti. V četrtem zgodovinskem oddelku bodo združene razne zgodovinske in umetninske važne stare stvari iz tirolskih samostanov in gradov. Poleg teh glavnih oddelkov, bodo še oddelki za živalstvo, rastlinstvo in rudinstvo Tirolske, potem za raznovrstni sport, posebno za turistiko. Skrbelo se bode tudi za primerno zabavo.

Kmetijstvo.

Črtice za sadjarje.

VIII.

Dosedaj smo govorili le o pomnoževanju sadnih dreves s semenom, ali vendar ta način pomnoževanja ni jedin, če tudi je za mnoge drevesa najboljši in morda tudi jedini. Tako je tukaj omeniti pomnoževanje s pritlikami, to je z izrastki iz korenin blizu prvotne rastline. Na ta način se pomnožujejo malinje, robidnice, rajska

jabelka, pa tudi češnje, češplje, slive, šipek i. t. d. Za češnje, češplje slive pa tako pomnoževanje vendar ni posebno priporočila vredno. K večjemu nekatere vrste višnje se na ta način spridom pomnožujejo. Če jih pomnožujemo s semenom, dobimo močnejše rastline, ki tudi ne poganjajo pritlik iz korenin, s čemer se rastlina le slabša. Iz semena dobljene rastline so mnogo trajnejše.

Ravno zaradi tega, ker tolikrat dobivajo češplje iz pritlik, vidimo tolikrat malovredne češplje, ki niso vredne mesta, na katerem stoje. Dobre češplje morajo biti lepo modre, dišeče in debele, meso se mora rado ločiti od pečke in imeti morajo rumeno meso in fini okus. Iz pritlik dobljene češplje so rudečkaste, imajo zelenkasto meso, ki se ne mara ločiti od pečke, drobne so in nikakor ne finega okusa. Take češplje pripravljajo drugo blago tistega kraja ob dobro veljavo.

Drug podoben način pomnoževanja je pa pomnoževanje z vejnimi šibicami. Tako pomnoževanje je navadno pri bodečem grozdičji, pri ribezu in vinski trti, pa tudi pri kutnah in nekaterih drugih rastlinah. Šibica je del veje, ki se odreže pod kakim očesom, ali pa še bolje pod kakim vejnim obročkom. Pri trtah je pa najbolje, da se odreže del dveletnega lesa. Pripravljene šibice se posade v zemljo, da naredo korenine. Boljši in rahlejši je zemlja, tem gotovejše se primejo in tem rajše rasto šibice. Če je zemlja težka in trda, se priporoča, da se nekoliko zrahlja in omeči s tem, da se jej primeša peska ali rahlejša gnojne zemlje. Šibice so 10 do 40 cm dolge in se polagajo v zemljo pomladi ali pa jeseni. Šibice, ki se sade pomladi, morajo se narezati po zimi ali vsaj v zgodnji pomladi, dokler rastline ne poganjajo. Zakopljejo se do tistega časa, ko se rabijo, podolgem v pesek s tankimi konci doli obrnjene.

Šibica, ki ni 20 cm dolga, se pri sajenji postavi navpično v zemljo in sicer tako globoko, da je vrhnje oko še 2 do 3 cm v zemlji. Take šibice so posebno dobre pri trtah. Skušnje so pokazale, da se rajše primejo in bolje vspevajo, kakor daljše šibice. Če je pa šibica nad 20 cm dolga, se pa dene poševno v zemljo, tako da spodnji konec ne pride nad 20 cm globoko v zemljo. Poševna lega zato pospešuje rast, ker lažje zrak prihaja do šibic. Rajše zatorej delajo korenine.

Podobno pomnoževanje je s koreninskimi odrezki. Na ta način pomnožujejo se češplje, slive, češnje, maline in robidnice. Pri češpljah slivah in češnjah odrežejo se od korenin 10—15 cm dolgi kosi, ki se posade v zemljo navpično, tako da je vrh še 3 cm s prstjo pokrit.

Pri redkih trtah, ali sploh če manjka lesa, se večkrat pomnožuje s samimi očesi. Odreže se les 15 do 20 cm na desno in levo od očesa, potem se pa prekolje po sredi z nožem in oko posadi v zemljo v kak lonec ali pa v gnojne gredice, ker se zasuje 5 cm na debelo s kompostno prstjo. Treba je imeti okna zaprta, dokler oko ne začne poganjati. Ko pa poganjati začne, se pa prezračuje in naposled okno od grede popolnoma odpravi.

Naznanilo in razglas.

Novo šolsko leto na podkovski šoli ljubljanski se prične 1. dne julija 1893 leta.

S poukem v podkovstvu je združen tudi nauk o ogledovanji živine in mesa. Kdor želi vzprejet biti v podkovsko šolo, mora se izkazati:

1. s spričevalom, da se je pri kakem kovaču izučil za kovaškega pomočnika;
2. z domovinskim listom;
3. s spričevalom svojega župnika ali župana, da je poštenega vedenja, in
4. da zna brati in pisati slovenski.

Ubožni učenci morejo tudi dobiti štipendije po 60, oziroma 50 forintov.

Prosilci za štipendije imajo predložiti:

1. ubožni list,
2. spričevalo o poštenem vedenji, in
3. potrdilo, da so delali uže dve leti za kovaške pomočnike. Prošnje z le temi spričevali imajo poslati vsaj do 15. junija glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.

Šola traja do konca decembra 1893. leta. Kdor dobro prebije preskušnjo, more po postavi iz 1873. leta dobiti patent podkovskega mojstra, ker sedaj ne more nihče brez preskušnje postati kovaški mojster. Nauk v tej šoli je brezplačen, vsak učenec si ima za šolski čas skrbeti le za živež in stanovanje ter za potrebne šolske knjige. Stanovanje dobodo učenci za majhno plačo v šolski hiši.

Učenci naj se oglase vsaj dva dni pred šolskim začetkom v podkovski šoli na spodnjih Poljanah.

Ker je po slovenskih deželah še zmerom premalo v podkovstvu izučenih kovačev in zdravnikov kopitnih boleznih, pa tudi premalo izurjenih oglednikov živinskih in mescvnihih, zatorej naj bi skrbela županstva, da dobode vsaka občina vsaj po enega dobrega kovača in živinskega in mesovnega oglednika.

Ivan Murnik,

predsednik c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Dr. Karol vitez Bleiweis,

začasni vodja podkovske šole.

Naznanilo.

Skušnje na tukajšnji podkovski šoli se bodo vršile dne 26. in 27. junija t. l., in sicer: 26. junija skušnja iz podkovstva za kovače, kateri niso obiskavali podkovske šole, 27. junija pa za učence podkovske šole iz podkovstva in ogledovanja klavne živine in mesa. Kovači, kateri hočejo delati to skušnjo, naj se oglase pri podpisanem vodstvu do 15. dne junija t. l.

Vodstvo podkovske šole v Ljubljani
dne 10. maja 1893.

Dr. Karol vitez Bleiweis.

Kmetijske raznoterosti.

Nova zajedavka na rži. V Rusiji in v Franciji se poslednja leta na rži opazuje nova zajedavka, male glivice